

ด่วนที่สุด

ที่ กก ๐๒๐๘/๖๐๑๕

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๕ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การรับรองแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. แผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียนและรายงานทสรุป สำหรับผู้บริหาร

ด้วยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขอเสนอเรื่อง การรับรองแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้ เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๓) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ จากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN National Tourism Organization Meeting: ASEAN NTOs's Meeting) ครั้งที่ ๕๖ เมื่อวันที่ ๒๔-๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ เมืองหวินห์ฟุก สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศไทยโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เสนอประเด็นสำคัญต่อที่ประชุมเพื่อขอให้ประเทศสมาชิกอาเซียนขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างกันให้มีผลเป็นรูปธรรม ได้แก่ ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารร่วมกันในอาเซียน โดยประเทศไทยรับเป็นผู้ประสานงานหลัก (Lead Coordinator) ในการยกร่างข้อเสนอโครงการจัดทำแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ภายใต้ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๘ โดยมีวัตถุประสงค์โครงการ ดังนี้

๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ ข้อมูล และแนวโน้มของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหารของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน

๒) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารของอาเซียนและสร้างเครือข่ายการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค รวมทั้งเพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารให้เกิดความร่วมมือในการผลักดันและขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายและทิศทางร่วมกัน

๑.๒ โครงการจัดทำแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการด้านสวัสดิการการประชุมสุดยอดอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียน ให้เป็นประเด็นหลักด้านเศรษฐกิจของไทย (Priority Economic Deliverables) เนื่องจากคณะกรรมการฯ เห็นว่า โครงการดังกล่าว มีความน่าสนใจเนื่องจากไทยมีจุดแข็งในเรื่องอาหาร ซึ่งน่าจะสามารถทำแผนการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารได้อีกมากและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๘ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เรื่อง การยกระดับการท่องเที่ยวอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกัน โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism) ของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันแต่ละประเทศมีการดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เชิงอาหารของตนเอง แต่ยังไม่เคยนำมาประมวลเป็นภาพใหญ่ของอาเซียน ทั้งนี้ ผลลัพธ์การดำเนินโครงการดังกล่าว จะนำเสนอในการประชุมสุดยอดอาเซียน ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ ประเทศไทย

๑.๓ ที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ ๒๒ ในการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน ปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ณ เมืองหะล็อง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ประชุมให้การรับรองแผนแม่บท และรับทราบแผนแม่บทดังกล่าว จะต้องได้รับการรับรองจากรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศภายในปี ๒๕๖๒ ทั้งนี้ เนื่องจากแผนแม่บท เป็นหนึ่งในประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ไทยผลักดันให้อาเซียนร่วมกันขับเคลื่อนให้บรรลุผลสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะมีการรายงานความสำเร็จ/ความคืบหน้าการดำเนินการให้นายอาเซียนรับทราบในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงขอให้รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ให้การรับรองแผนแม่บท ดังกล่าว ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ก่อนนำไปเสนอผลสำเร็จในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การรับรองแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียนของรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยในเชิงนโยบาย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนจะต้องให้การรับรองแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งแผนแม่บท ดังกล่าว เป็นหนึ่งในประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ไทยผลักดันให้อาเซียนร่วมกันดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จในปี ๒๕๖๒ (Priority Economic Deliverables) ซึ่งจะมีการรายงานความสำเร็จ/ความคืบหน้าการดำเนินการให้นายอาเซียนรับทราบ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบต่อแผนแม่บท ที่จะมีการรับรองโดยรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาของไทยร่วมรับรองแผนแม่บท ดังกล่าวโดยด่วน

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ดำเนินโครงการจัดทำแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ซึ่งจะช่วยพัฒนาเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารในภูมิภาคอาเซียน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ อาทิ วัฒนธรรม ศิลปะ การท่องเที่ยวและอาหาร รวมถึงเยาวชนรุ่นใหม่ ทุกเพศ ทุกวัยในการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ผ่านศาสตร์ด้านอาหาร เช่น รูปแบบอาหาร เรื่องราวของอาหาร ของที่ระลึกที่มาจากอาหาร เป็นต้น โดยผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่นของประเทศสมาชิกอาเซียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยว (ภาครัฐและภาคเอกชน) เยาวชน เชฟ และเกษตรกร เป็นต้น โดยเครือข่ายดังกล่าว จะทำงานร่วมกับสถาบันการท่องเที่ยวเชิงอาหาร วัฒนธรรมและศิลปะ (International Institute of Gastronomy, Culture, Arts and Tourism: IGCAT) แห่งสหภาพยุโรป ในการเพิ่มคุณค่าห่วงโซ่อาหารและยกระดับไปสู่สากล โดยการออกแบบ รูปแบบ (Platform) แนวทางการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน การแบ่งปันองค์ความรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการริเริ่ม นวัตกรรมและวัฒนธรรมมาเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อาหาร มรดกทางวัฒนธรรม สันทนาการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

/เพื่อแสดงให้เห็น...

เพื่อแสดงให้เห็นว่าโลกตระหนักถึงความสำคัญและเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน และยังเป็นเครื่องมือในการสร้าง “gastro-diplomacy” (ทูตด้านอาหาร) และการสร้างแบรนด์ไปสู่การแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ในระยะที่ผ่านมา ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งถอดบทเรียนประเทศกรณีศึกษาตัวอย่างที่ดี (Best Practice) ทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศรวมทั้งในระดับอาเซียน และระดับโลก เป็นต้น

๒) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เพื่อร่วมคัดเลือกสถานที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ASEAN Region of Gastronomy 2019 โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๓๐ คน เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) สร้างเกณฑ์ (Criteria) ในการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารของภูมิภาค รวมทั้งรวบรวมรายชื่อหน่วยงานและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (กลุ่มตัวแทนเครือข่ายด้านอาหารที่สำคัญ ๒๐-๓๐ แห่ง เพื่อจัดตั้งขึ้นเป็นเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารอาเซียนจากหลากหลายสาขา การเกษตร การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม และบุคคลที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาหาร) เพื่อใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารในระดับภูมิภาคอาเซียน พร้อมทั้งจัดทำแนวทางในการบริหารเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารเพื่อเตรียมความพร้อมในการขยายเครือข่ายได้อย่างกว้างขวางต่อไป

(๒) ก่อตั้งเครือข่าย ASEAN Region of Gastronomy Tourism (ARGT) เพื่อทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาหารในยุโรป (European Region Gastronomy: ERG) และสถาบันศึกษานานาชาติด้านอาหาร วัฒนธรรม ศิลปะ และการท่องเที่ยว (IGCAT) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพิ่มคุณค่าและมูลค่าห่วงโซ่อาหารในระดับโลก โดยเครือข่ายกลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบ (Platform) สำหรับการแบ่งปันความรู้และร่วมกันช่วยพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยการชี้แนะ อำนวยความสะดวกและสนับสนุนประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งริเริ่มโครงการด้านนวัตกรรมทางวัฒนธรรม เพื่อทำความเข้าใจกับห่วงโซ่มูลค่าในการดำเนินงานด้านอาหารที่ยั่งยืนและยกระดับอาหาร มรดกทางวัฒนธรรม ศิลปะและสินทรัพย์ด้านการท่องเที่ยวอย่างเต็มศักยภาพ

(๓) คัดเลือกจังหวัดหรือพื้นที่ในประเทศไทยที่มีศักยภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (Criteria) ในการที่จะดำเนินโครงการนำร่อง เพื่อจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ครั้งที่ ๑ และคัดเลือกประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีศักยภาพเพื่อจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ครั้งที่ ๒

๓) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ครั้งที่ ๑ ณ เมืองฮาลอง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และครั้งที่ ๒ ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดทำคู่มือ (Guideline) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน (ASEAN Gastronomy Region) และแนวทางการบริหารจัดการ ARGT และแนวทางการดำเนินงานร่วมกับ ERG

๔) จัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (เชิงนโยบาย) เพื่อทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

๕) จัดการประชุมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ครั้งที่ ๑ (The 1st ASEAN Gastronomy Tourism Forum) เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ ณ C-ASEAN กรุงเทพมหานคร เพื่อวางแนวทางการดำเนินการสู่การเป็นเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียนในอนาคต

๔.๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รายงานการดำเนินโครงการจัดทำแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียนให้แก่ประเทศสมาชิกทราบเป็นระยะๆ รวมทั้งได้แจ้งเวียนประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อขอความเห็นต่อร่างแผนแม่บทฯ ดังกล่าว และจากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส/ด้านการ...

ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ ๕๐ เมื่อวันที่ ๗ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองเสียมเรียบ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้ให้การรับรองแผนแม่บทฯ ดังกล่าว

๔.๓ แผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ประกอบด้วย เนื้อหาหลัก ดังนี้ (๑) นิยามและองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เช่น การผลิตอาหาร อย่างเพียงพอและคำนึงถึงสุขภาพของผู้บริโภค การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การร่วมมือกับภาคการศึกษาเพื่อให้ความรู้และปลูกฝังค่านิยมและความเข้าใจ เรื่องอาหารที่ดี การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ การสร้างความเชื่อมโยงไปสู่ชุมชนตลอดจนมุ่งสู่ ตลาดโลก (๒) การสร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญในอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาหารจากหลากหลาย สาขา อาทิ การเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม การท่องเที่ยว ศาสตร์และศิลปะเกี่ยวกับอาหารที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างรูปแบบ (platform) สำหรับการแบ่งปันความรู้และร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารในอาเซียน และเชื่อมโยงสู่ชุมชนท้องถิ่น และ (๓) การสร้างเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เพื่อให้ประเทศสมาชิก ได้นำไปคัดเลือกเมืองที่มีความโดดเด่นในการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารและวัฒนธรรมบนพื้นฐาน ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะพิจารณาจากเรื่องราวเฉพาะของเมืองนั้นๆ จัดรวบรวมเสนอเป็นหนังสือ (Bid Book) และเมืองที่ชนะการประกวดจะได้รับรางวัล (คล้ายคลึงกับรางวัลมิชลินสตาร์) ซึ่งจะช่วยประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น โดยมีร่างโครงการแผนงานที่จะสามารถขับเคลื่อน ให้ได้ผลเป็นรูปธรรมต่อไป

๕. ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการยกย่องเอกสารแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีการหารือกับกระทรวงพาณิชย์ในฐานะฝ่ายเลขานุการของประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนมาโดยตลอด รวมทั้งได้เสนอเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านสารัตถะเพื่อเตรียมการ จัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ ที่ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อขัดข้องต่อร่างเอกสารดังกล่าว

๖. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอาเซียน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓.

๖.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้การรับรองแผนแม่บทฯ ร่วมกับรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ)

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๑๕๐๐ ต่อ ๑๖๙๓

โทรสาร ๐ ๒๒๕๖ ๐๖๗๘

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา